

SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN SOCIAAL-
CULTURELE PROJECTEN MET EEN
LABORATORIUMROL

Voor projecten die van start gaan vanaf 1 januari 2021

1	TOELICHTING	3
2	SUBSIDIEVOORWAARDEN EN CRITERIA	3
2.1	Wie kan aanvragen?	3
2.1.1	Rechtspersoonlijkheid met niet-commercieel karakter	4
2.2	Ontvankelijkheidsvoorwaarden en beoordelingscriteria	4
2.2.1	Ontvankelijkheidsvoorwaarden	4
2.2.2	Beoordelingscriteria	4
2.2.2.1	De bijdrage van het project aan het doel van het decreet.	5
2.2.2.2	De verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot het project.	5
2.2.2.3	De relatie van het project tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context.	6
2.2.2.4	De bijdrage van het project aan de realisatie van de laboratoriumrol	6
2.2.2.5	Het project heeft een bovenlokaal karakter.	6
2.2.2.6	Het project speelt zich grotendeels af binnen de vrije tijd.	7
2.2.2.7	De inhoudelijke en zakelijke kwaliteit van het projectdossier.	7
3	PROCEDURE	7
4	OPVOLGING EN EVALUATIE	7
5	CONTACT	8

1 TOELICHTING

Het [decreet](#) van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk bepaalt dat diverse sociaal-culturele volwassenenorganisaties of -initiatieven jaarlijks een subsidie kunnen aanvragen voor bovenlokale sociaal-culturele projecten.

Via een projectregeling wil de Vlaamse Regering enerzijds **de laboratoriumrol** in het sociaal-cultureel volwassenenwerk stimuleren en anderzijds mogelijkheden voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk creëren om in te spelen op **actuele maatschappelijke uitdagingen** die door de Vlaamse Regering worden geformuleerd.

Overeenkomstig artikel 39 van het [uitvoeringsbesluit](#) kan de Vlaamse Regering **jaarlijks voor 1 februari** naar aanleiding van actuele maatschappelijke gebeurtenissen bijkomende of prioritaire maatschappelijke uitdagingen formuleren.

In 2020 worden door de Vlaamse Regering **geen prioritaire uitdagingen** geformuleerd voor de projecten die vanaf 1 januari 2021 van start kunnen gaan. Op die manier wil de Vlaamse Regering maximaal inzetten op projecten die een bijdrage leveren aan de invulling van de laboratoriumrol. Zo kunnen sociaal-culturele volwassenenorganisaties of -initiatieven via maatschappelijke innoverende praktijken op zoek gaan naar antwoorden op diverse samenlevingsvraagstukken. Ze kunnen daartoe experimenteren met nieuwe strategieën, methodes, doelgroepen, thema's, ...

Een projectsubsidie kan toegekend worden voor een looptijd van **maximaal drie jaar**.

Projectaanvragen kunnen ingediend worden vanaf 15 april 2020. De uiterste indiendatum is 15 juli 2020.

2 SUBSIDIEVOORWAARDEN EN CRITERIA

2.1 WIE KAN AANVRAGEN?

Volgende organisaties en initiatieven komen in aanmerking voor een projectsubsidie:

- Erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied (al dan niet inclusief een werking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad).
- Erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's.
- Niet-erkende en niet-gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties of -initiatieven met een bovenlokaal karakter.

Het decreet laat uitdrukkelijk toe dat naast erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties ook niet-erkende sociaal-culturele organisaties en initiatieven een aanvraag tot subsidiëring binnen deze subsidielijnen kunnen indienen. Ook organisaties die subsidies ontvangen binnen

andere decreten, of initiatieven die nog helemaal geen subsidies ontvangen, kunnen dus een aanvraag indienen. Er mag echter geen sprake zijn van dubbele subsidiëring, en het is dan ook belangrijk dat de aanvrager dit duidelijk aantoont in de subsidieaanvraag.

Wel wordt verwacht dat het project wordt opgebouwd vanuit minstens twee sociaal-culturele functies en inzet op het doel van het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk (zie 2.2.2. Beoordelingscriteria).

2.1.1 Rechtspersoonlijkheid met niet-commercieel karakter

Om deze subsidie aan te vragen moet de aanvrager beschikken over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter en gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Het nieuwe beleidskader spreekt van een rechtspersoonlijkheid met niet-commercieel karakter en legt zo geen strikte juridische vorm meer op. Het zijn dus niet langer enkel vzw's die subsidies binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk kunnen aanvragen. Ook andere rechtspersonen (een vennootschap met sociaal oogmerk (vso), een stichting van openbaar nut,...) moeten zo aanspraak kunnen maken op subsidiëring binnen het decreet. Een bindende voorwaarde is evenwel dat de winst van deze rechtspersonen uitsluitend naar het maatschappelijk doel van de organisatie gaat. Initiatieven waarbij winst wordt uitgekeerd aan de leden van de vereniging komen dus niet in aanmerking voor subsidiëring (Memorie van toelichting; 3.4.4. Mogelijkheden voor sociaal-cultureel ondernemerschap). Elke dividenduitkering moet statutair worden uitgesloten, wil een organisatie onder de noemer "rechtspersoonlijkheid met niet-commercieel karakter" vallen. Indien vennootschappen toch de mogelijkheid voorzien om een dividend uit te keren, zal de subsidieaanvraag als onontvankelijk worden beoordeeld.

2.2 ONTVANKELIJKHEIDSVoorwaarden EN BEOORDELINGScriteria

2.2.1 Ontvankelijkheidsvoorwaarden

De subsidieaanvragen worden in eerste instantie gescreend op **ontvankelijkheid (art.47 van het decreet)**:

1. het projectdossier is tijdig ingediend;
2. de aanvrager beschikt over rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter;
3. de aanvrager is gevestigd in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
4. de aanvrager gaat ermee akkoord om op verzoek alle nuttige en noodzakelijke gegevens over de werking te verstrekken, in de gevraagde vorm;
5. het projectdossier is in het Nederlands opgesteld.

2.2.2 Beoordelingscriteria

Vervolgens worden de projectaanvragen **beoordeeld** op basis van volgende beoordelingscriteria (art. 47 van het decreet):

////////////////////////////////////

2.2.2.1 De bijdrage van het project aan het doel van het decreet.

Het project draagt bij tot het doel van het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk. De aanvrager verduidelijkt en verantwoordt welke positie het project inneemt in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Artikel 3 van het decreet omschrijft het doel als volgt:

Dit decreet heeft tot doel om in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk organisaties te subsidiëren die, vanuit een civiel perspectief en met respect voor de gemeenschappelijke sokkel van waarden, fundamentele rechten en vrijheden, een betekenisvolle bijdrage leveren aan de emancipatie en dialoog van mensen en groepen én aan de versterking van een duurzame, inclusieve, solidaire en democratische samenleving door sociaal-culturele participatie en gedeeld burgerschap van volwassenen te bevorderen en gedeelde samenlevingsvraagstukken tot publieke zaak te maken. Hiervoor ontwikkelen en verspreiden zij praktijken die hierop een werkend antwoord kunnen bieden.

2.2.2.2 De verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot het project.

De aanvrager maakt een keuze voor minimaal twee sociaal-culturele functies. Het decreet bepaalt vier functies: de cultuurfunctie, de leerfunctie, de maatschappelijke bewegingsfunctie en de gemeenschapsvormende functie. De aanvrager is vrij te kiezen welke functies en de manier waarop ingezet wordt op deze functies. Het is van belang dat de keuze voor de functies en de uitwerking in relatie tot het project helder toegelicht worden in de projectaanvraag.

Artikel 2 van het decreet omschrijft de verschillende functies als volgt:

10° cultuurfunctie: doelgericht creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur;

11° leerfunctie: doelgericht opzetten van leeromgevingen die het leren door individuen, groepen of gemeenschappen mogelijk maken en bevorderen;

12° maatschappelijke bewegingsfunctie: in relatie tot samenlevingsvraagstukken doelgericht ruimte creëren voor engagement en politisering met het oog op veranderingen in denken en handelen en in de inrichting van de maatschappij;

13° gemeenschapsvormende functie: doelgericht ondersteunen en faciliteren van processen en praktijken die leiden tot vormen en ondersteunen van groepen en gemeenschappen of versterken van de interactie tussen groepen en gemeenschappen;

Socius gaat op haar website in verschillende artikels en publicaties verder in op de verschillende functies binnen het sociaal-cultureel werk en licht toe hoe men in een organisatie of project tot een sterke functiemix kan komen:

<http://new.socius.be/wp-content/uploads/2017/11/Functies-en-functiemix.pdf>

<https://socius.be/functies-en-functiemix/>

<https://socius.be/publicatie/2011/>

2.2.2.3 De relatie van het project tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context.

Het project speelt in op een welomschreven maatschappelijke context. Een project binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk komt steeds in een maatschappelijke context tot stand. De aanvrager verduidelijkt welke actuele maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot het project.

2.2.2.4 De bijdrage van het project aan de realisatie van de laboratoriumrol

Het decreet omschrijft het realiseren van de laboratoriumrol als het *“in maatschappelijk innoverende praktijken experimenteren met nieuwe maatschappelijke spelregels als antwoord op complexe samenlevingsvraagstukken;”* (art. 2. 6°). Organisaties zullen in hun projectaanvraag dus een (of meerdere) samenlevingsvraagstuk(ken) moeten identificeren waarop het project een antwoord tracht te bieden. Daarnaast wordt verwacht dat het project alternatieve spelregels voorstelt, en zelf aan de slag gaat met deze nieuwe regels.

De memorie van toelichting bij het decreet bevat de volgende beschrijving van de laboratoriumrol:

De ‘laboratoriumrol’ verwijst naar processen van maatschappelijke verandering als antwoord op samenlevingskwesaties. In maatschappelijk innoverende praktijken, zoeken en proberen mensen, groepen, organisaties en gemeenschappen al lerend antwoorden te vinden op maatschappelijke uitdagingen. Organisaties kunnen daartoe exploreren met nieuwe strategieën, methodes, thema’s functiemixen, ... en mogen daar ook in mislukken. Individuen ontwikkelen zo hun ondernemend burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de laboratoriumrol.

Bij de beoordeling van de laboratorium wordt het project getoetst aan de hand van 5 vragen:

1. Specificeert de organisatie een specifieke maatschappelijke uitdaging?
2. Schuift de organisatie een nieuwe maatschappelijke spelregel naar voor, die zich duidelijk onderscheidt van bestaande maatschappelijke spelregels?
3. Belichaamt de vooropgestelde praktijk de nieuwe spelregel(s)?
4. Wordt al lerend uitgetest of die vooropgestelde praktijk werkt en tegemoet komt aan die maatschappelijke kwestie? Kunnen anderen hieruit leren?
5. Worden burgers aangesproken om zelf actie te ondernemen rond die maatschappelijke kwestie? (eigenaarschap)

Socius licht het concept van maatschappelijke innovatie verder toe, en gaat nog iets dieper in op de verschillende sociaal-culturele rollen:

<https://socius.be/sociaal-culturele-rollen/>

<https://socius.be/maatschappelijk-innoveren-een-verhaal-van-lange-adem/>

<https://socius.be/publicatie/verstaan/>: voor een beter begrip van “maatschappelijk innoveren” vanuit een sociaal-cultureel perspectief.

2.2.2.5 Het project heeft een bovenlokaal karakter.

Het project overstijgt het lokaal, gemeentelijk belang en heeft minimaal een relevantie en uitstraling op bovenlokaal niveau.

Inspectie van Financiën waardoor de communicatie door de administratie over de definitieve beslissing pas na goedkeuring door Inspectie van Financiën (vanaf de tweede helft van november) mag verwacht worden.

Op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020 is voor de sociaal-culturele projecten een subsidie voorzien van 398.600 euro. Dit bedrag kan verhoogd worden met de middelen die vrijkomen na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met geregulariseerde DAC-werknemers binnen de sector van het lokale cultuurbeleid.

Een voorschot van 80% van de subsidie wordt uitbetaald na de ondertekening van het besluit waarin de subsidie wordt toegekend. Het saldo van maximaal 20% van de subsidie wordt uitbetaald nadat de administratie heeft vastgesteld dat de voorwaarden waaronder de subsidie toegekend is, nageleefd zijn en dat de subsidie aangewend is voor de doeleinden waarvoor ze is verleend. Dat moet blijken uit het inhoudelijke en het financiële verslag.

Uiterlijk drie maanden na afloop van het project dient de organisatie een inhoudelijk en financieel verslag in, dat in het Nederlands is opgesteld. De administratie oefent toezicht uit op de aanwending van de projectsubsidies aan de hand van dit verslag.

Dit inhoudelijk en financieel verslag wordt ingediend in KIOSK. De administratie stelt een model voor dit verslag ter beschikking.

5 CONTACT

Niels De Smet
niels.desmet@vlaanderen.be
02/553 69 84

Team Sociaal-Cultureel Werk en Jeugdwerk
sociaalcultureel@vlaanderen.be
02/ 553 06 30

